

2024-05-07

Konstitutionsutskottet

Ink 2024 -05- 07

Dnr 1735-2023/24

Begäran om granskning av påståenden om vidareförmedling av bistånd

Regeringen genomför just nu en omfattande omläggning av svensk biståndspolitik. Omläggningen har mötts av omfattande kritik, inte minst från de civilsamhällesorganisationer som idag distribuerar en stor del av biståndet och som fått se sin verksamhet kraftigt omlagd på kort tid, utan vidare dialog eller beredning.

Statsrådet frågades ut om den nya biståndspolitikerna i SRs Godmorgon världen den 21 april. Forssell menar då att biståndet idag inte följer offentlighetsprincipen och är svårt för utomstående att granska. Vidare konstaterar statsrådet att: “det finns idag exempel på att bistånd vidareförmedlas i fyra, fem sex ibland sju olika gånger”¹. Statsrådet menar vidare att pengar därför försvinner ut i overheadkostnader och det blir mindre kvar som kan göra skillnad.

Statsrådet har även undertecknat en debattartikel i Svenska Dagbladet av 26 april² där det bland annat hävdas att “[d]et finns exempel på hur vidareförmedling [av svenska biståndsmedel] idag sker i upp till sju led, spritt över cirka 1 750 partners i över 90 länder.”

Vilka dessa exempel skulle vara finns det dock ännu inget svar på. Sida har efter debattartikeln lämnat följande svar: “Vi har inte ett svar på den frågan på rak arm idag. Det jag kan säga är att om det finns vidareförmedling i så många led så är det inte vanligt. Det vanliga är vidareförmedling i ett till två led, med ytterligare ett led till de som förmedlar till svenska medlemsorganisationer.”

Biståndsministern har avstått från att svara på frågor om vilka fall som åsyftas i debattartikeln. Det är anmärkningsvärt givet att målet med omläggningen är att göra biståndet mer transparent och enklare att granska.

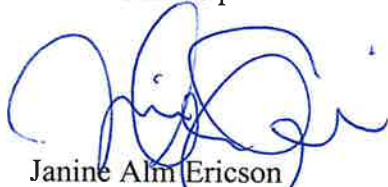
¹ <https://sverigesradio.se/avsnitt/stodet-till-ukraina-visitationszoner-infors-och-jattelandet-indien-gar-till-val>

² <https://www.svd.se/a/zALGLq/m-kd-och-l-vi-okar-transparensen-i-bistandet>

Konstitutionsutskottet har vid ett flertal tillfällen uttalat att det är en självklar utgångspunkt att statsråds uttalanden ska vara korrekta. Statsråd ansvarar för sina uttalanden, och därmed även för att de uppgifter de lämnar, är korrekta. Utskottet har vid flera tillfällen riktat kritik mot uttalanden från statsråd som varit missvisande eller felaktiga.

Att det nu dessutom är en myndighet som statsrådet har ansvar för som ställer sig frågande till uttalandets sanningshalt väcker också frågor om myndighetsstyrningen och den dialog som finns mellan myndighet och statsråd.

Mot bakgrund av detta bör konstitutionsutskottet granska myndighetsdialogen samt Johan Forssells underlag och uttalande i frågan med avseende på dess förenlighet med regeringsformens krav på saklighet.

Janine Alm Ericson
Riksdagsledamot (MP)